

Европейски икономически и социален комитет

ССМИ/105
Технически текстил

Брюксел, 17 април 2013 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

относно

„Техническият текстил — двигател на растежа“

(становище по собствена инициатива)

Докладчик: **г-жа Butaud-Stubbs**

Съдокладчик: **г-жа Niestroy**

На 12 юли 2012 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно

„Техническият текстил — двигател на растежа“ (становище по собствена инициатива).

Консултативната комисия по индустриални промени (ССМІ), на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 12 март 2013 г.

На 489-ата си пленарна сесия, проведена на 17 и 18 април 2013 г. (заседание от 17 април 2013 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 172 гласа „за“ и 6 гласа „въздържал се“.

*

* *

1. **Заклучения и препоръки**

- 1.1 Отрасълът на техническия текстил в ЕС, който бележи положителни икономически тенденции и създава все повече заетост, е пример за „традиционен отрасъл“, способен да „преоткрие себе си“ в нов бизнес модел, съответстващ напълно на нуждите на новата промишлена революция (по-интелигентен, по-приобщаващ и по-устойчив).
- 1.2 Текстилните материали и технологии са ключови иновации, които могат да дадат отговор на огромно разнообразие от обществени предизвикателства. Техническият текстил е благоприятен фактор за други промишлени отрасли, като предлага и предоставя:
  - алтернативни материали: леки, гъвкави, меки, (много)функционални, издръжливи;
  - нови технологии: гъвкави, непрекъснати, всеобхватни;
  - функционални компоненти: благонадеждни, многофункционални, рентабилни, лесни за ползване части от по-обхватни технологични системи и решения.
- 1.3 Европейският икономически и социален комитет насочва вниманието на Европейската комисия и на Европейския парламент към основните фактори за успех, които трябва да се насърчат, за да се даде тласък на растежа в този многообещаващ сектор:
  - да се установят на национално равнище и на равнището на ЕС прости и ефикасни средства за насърчаване и финансиране на технологичните и нетехнологичните иновации;

- да се подкрепят всички необходими усилия, които дават възможност на работната сила да повишава квалификацията си и да приспособява уменията си към развиващите се пазари (здравеопазване, строителство, транспорт, козметика и други);
- да се включи компонент за текстила в подходящите програми на ЕС за научни изследвания и развойна дейност (НИРД) с цел да се благоприятства подмяната на традиционните материали, като стомана и цимент, с по-издръжливи текстилни материали и да се засилят изследванията в областта на рециклирането на тези материали, както и в развиващата се област на „икономиката на CO₂“ (CO₂ като ресурс);
- да се отчете влиянието на евентуалното повишаване на цената на енергията върху предприятията в ЕС с интензивно потребление на енергия, които развиват дейност например в производството на нетъкани материали и композитни материали;
- да се окаже подкрепа на промишлеността при провеждането на оценки на жизнения цикъл с цел да се докаже екологичната устойчивост на продуктите.

2. Секторът на техническия текстил в ЕС

2.1 Определение за сектора и основни пазари

- 2.1.1 Техническият текстил се определя като текстилни влакна, материали и помощни материали, които отговарят повече на технически, отколкото на естетически критерии, макар че при някои пазари, какъвто е пазарът за работно облекло или спортна екипировка, са изпълнени и двата критерия.

Техническият текстил представлява функционален отговор на широк спектър от определени изисквания: лекота, устойчивост, подсилване, филтриране, забавяне на възпламеняването, проводимост, изолационни качества, гъвкавост, попиваемост и т.н.

Благодарение на вида влакна (от полиестер, полипропилен, вискоза, памук, въглерод, стъкло, арамид и други), както и на избора на най-подходящите производствени техники (предене, тъкане, оплитане, плетене, техника за нетъкан текстил и т.н.), в това число и на апретурата (багрене, печатане, промазка, ламиниране и пр.), производителите на технически текстил имат възможност да предлагат текстилни решения с механични, обменни или защитни свойства, подходящи за конкретните нужди на крайните потребители.

Поради това определението не зависи от използваните суровина, влакно или технология, а от предназначението на самия продукт.

„Messe Frankfurt“, който е световен лидер на търговските панаири на технически текстил с „Techtextil“, е определил дванадесет основни пазара¹.

На практика техническият текстил е част от един по-широк сектор, който консултантите от „David Rigby Associates“ определят като „инженерство на гъвките материали“², в които влизат пенопластите, покритията, праховете, смолите и пластмасите. Също така той е ключов компонент на композитните материали, които могат да бъдат определени като съчетание от два или повече материала, различни по форма или състав, като в общия случай има матрица, която може да бъде с влакнена структура, и арматура, която е по-здрава от матрицата.

2.2 Факти и числа

2.2.1 Текстилната и шивашката промишленост в ЕС

Според последните оценки на EURATEX, през 2011 г. текстилната и шивашката промишленост на ЕС е достигнала оборот от 171,2 милиарда евро благодарение на почти 187 000-те предприятия в сектора, в които са наети над 1,8 милиона работници. Предприятията са по-скоро малки (текстил — 13, облекло — 9, общо — 10), което обяснява защо те търгуват основно в рамките на вътрешния пазар, докато износьт за държави извън ЕС е достигнал 38,7 милиарда евро или 22,6 % от общите продажби.

2011 г.	Потребление на домакинствата (млрд. €)	Оборот (млрд. €)	Предприятия (хил.)	Заетост (хил. лица)	Внос от държави извън ЕС (млрд. €)	Износ за държави извън ЕС (млрд. €)	Търговски баланс (млрд. €)
Облекло	304,0	77,5	131,4	1 117,9	67,7	18,4	- 49,32
Текстил	166,5	93,9	55,5	716,4	25,4	20,3	- 5,06
ОБЩО	470,5	171,4	186,9	1 834,3	93,1	38,7	- 54,37

Източник: Ревизирани данни на EURATEX за данните на членовете и EUROSTAT — 2011 г.

¹ „Agrotech“ — селско, горско и рибно стопанство. 2. „Buildtech“ — строителство на жилища и други обекти. 3. „Clothtech“ — функционални компоненти за обувната и шивашката промишленост. 4. „Geotech“ — геотекстил и строително инженерство. 5. „Homotech“ — мебелни компоненти, подови настилки. 6. „Indutech“ — филтриране и други продукти, използвани в промишлеността. 7. „Medtech“ — санитарно-хигиенни и медицински материали. 8. „Mobiltech“ — транспортно строителство, оборудване и обзавеждане. 9. „Oekotech“ — опазване на околната среда. 10. „Packtech“ — опаковане и складово съхранение. 11. „Protech“ — лична и имуществена защита. 12. „Sporttech“ — спорт и отдих.

² Технически текстил и нетъкани материи — прогнози за световния пазар през 2010 г., направени от: „David Rigby Associates“, достъпни на адрес: <http://www.fibre2fashion.com/industry-article/pdffiles/Technical-Textiles-and-Nonwovens.pdf>.

2.2.2 Промислеността на техническия текстил в ЕС

В предишните си становища относно текстилния отрасъл ЕИСК посочва, че техническият текстил е една от най-многообещаващите сфери на дейност за европейските текстилни предприятия, особено за малките и средните предприятия (МСП). Промислеността на ЕС вече играе водеща роля при разработването на технически текстил³. Благодарение на високия си иновационен капацитет, тази промишленост предлага възможност за пряка и непряка заетост и растеж в ЕС.

2.2.2.1 Подотрасъл на текстила

Според EURATEX промишлеността на техническия текстил в ЕС представлява около 30 % от общия оборот при текстила (без облеклото), или 30 милиарда евро (в някои държави членки той може да заема по-голям пазарен дял, например в Германия — 50 %, Австрия — 45 % и Франция — 40 %), 15 000 предприятия и 300 000 работници. Някои анализатори смятат, че трябва да се добавят и други части от промишлеността на ЕС — част от машинната промишленост за производство на текстил, както и „текстилната“ част на производствените дейности в други отрасли, като производството на гуми или покриването на пътища или сгради с геотекстил. Ето защо обемът на промишлеността на техническия текстил в ЕС като цяло е може би още по-голям (до 50 милиарда евро).

2.2.2.2 Мястото на ЕС в световното потребление на влакна

В световен мащаб развитието на производството на технически текстил се онагледява с потреблението на влакна. През 2010 г. за изработката на технически текстил са изразходвани около 22 милиарда тона влакна в световен мащаб, което представлява 27,5 % от общото потребление от 80 милиарда тона за цялото текстилно и шивашко производство. Според оценката на Международния комитет за изкуствени и синтетични влакна (CIRFS) делът на Европа в световното потребление на технически текстил възлиза на около 15 %.

3

- Допълнително становище относно съобщението „Бъдещето на текстилния и шивашкия отрасъл в разширения Европейски съюз“ (ССМІ/009), прието на 7 юни 2004 г., докладчик: Nollet.
- Становище относно съобщението „Бъдещето на текстилния и шивашкия отрасъл в разширения Европейски съюз“ (ІNT/220), прието на 1 юли 2004 г., докладчик: Pezzini.
- Информационен доклад на ССМІ относно развитието на европейската текстилна и обувна промишленост (ССМІ/041), приет на 4 февруари 2008 г., докладчик: Cappellini.
- Становище относно предложението за регламент относно наименованията на текстилните влакна и свързаното с тях етикетирание на текстилните продукти (ІNT/477), прието на 16 декември 2009 г., докладчик: Cappellini.

	Потребление на влакна (хил. тона)
ЕС	3 437
Северна и Южна Америка	4 111
Китай	7 100
Индия	4 020
Останалите страни	3 812
Общо	21 880

Източници: Международният комитет за изкуствена коприна и синтетични влакна (CIRFS), Международното сдружение на производителите на нетъкани материали и свързани с тях производства (EDANA) и JEC – европейска организация на производителите на композитни материали

Пазарният дял на ЕС като стойност е по-значителен — той варира между 20 и 33 % от основните подотрасли на възлизация на 230 милиарда долара световен пазар на технически текстил, включително нетъкани материали и композитните материали.

СТРУКТУРА НА СВЕТОВНИЯ ПАЗАР НА ТЕХНИЧЕСКИ ТЕСТИЛ – 2011 г.

2011 г.	Mt	Млрд. \$	Дял на ЕС	Ръст (%)
Технически текстил	25,0	133	20 %	+ 3,0 %
Нетъкани материали	7,6	26	25 %	+ 6,9 %
Композитни материали	8,0	94	33 %	+ 6,0 %
Общо	40,6	253		

Източник: Световното сдружение на производителите на нетъкани материали INDA, Международното дружество за пазарни изследвания в областта на промишлеността Freedonia Group, Международното сдружение на производителите на промишлени тъкани IFAI, JEC

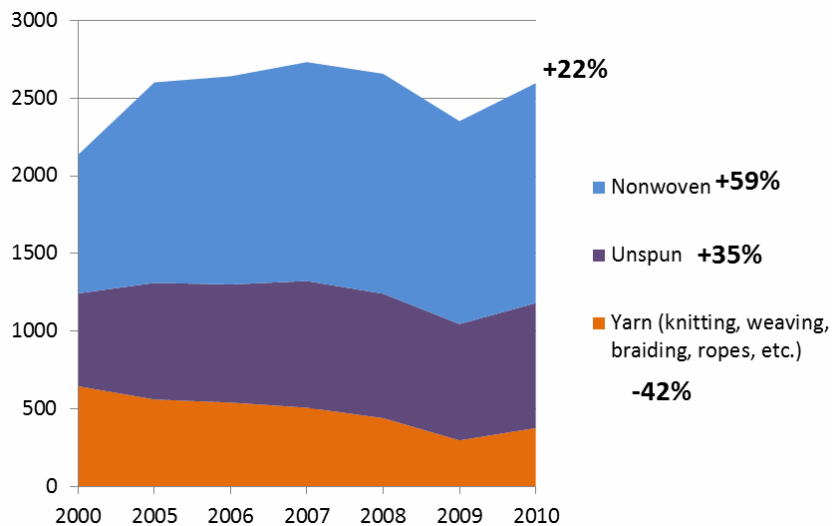
2.2.2.3 Международният износ на технически текстил от ЕС-27 през 2011 г.

Петте най-големи износители на технически текстил (DE, IT, FR, UK, BE) държат 60 % от общия международен износ на държавите членки. Освен това във Финландия, Дания, Швеция, Чешката република и Унгария техническият текстил заема най-големия дял в износа им на текстил (с изключение на облекло) (вж. Приложение 1: Дял на техническия текстил в международния износ на текстил през 2011 г. по държави членки).

2.2.3 Актуални тенденции в промишлеността на техническия текстил в ЕС

2.2.3.1 Ръст на нетъканите материали и композитните материали

През изминалото десетилетие отрасълът бележи ръст с 22 %, както е показано в следващата графика за развитието на потреблението на влакна според употребата им (с изключение на стъклени влакна).

Източник: Международният комитет по изкуствена коприна и синтетични влакна (CIRFS)

Отрасълът на техническия текстил в момента търпи съществени индустриални промени, породени от нарастващото значение на новите приложения (в областта на медицината, спорта и отдиха, въздухоплаването, околната среда) и радикалния преход от традиционните технологии (плетене, тъкане, оплитане и други) към по-нови (като технологиите за композитни материали и нетъкани материали).

Ръстът в Европа се дължи основно на две технологии:

- нетъкани материи с ръст от 60 % за последното десетилетие,
- композитни материали с ръст от 75 % за последното десетилетие.

2.2.3.2 Ключова позиция на три пазара

„Трите най-разпространени области на приложение в Европа също съставляваха над 50 % от общото потребление, но в този случай тези области бяха „Mobiltech“, „Homotech“ и „Indutech““ (David Rigby Associates⁴).

4

Вж. бележка под линия 1.

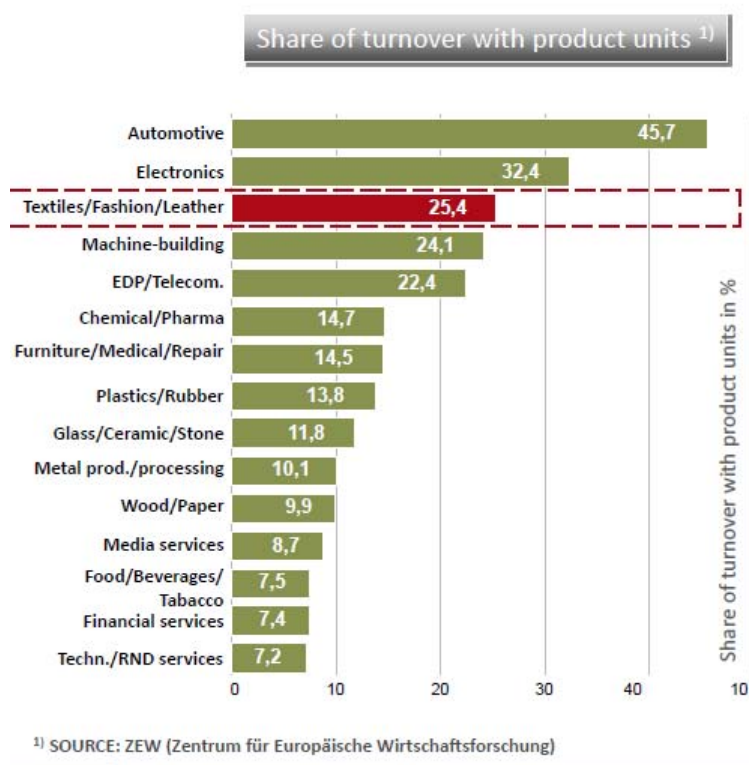
2.2.3.3 Партньорство със страните от Евромед

Текстилната и шивашката промишленост в ЕС е установила успешно индустриално партньорство със страните от Евромед, като Мароко, Тунис, Египет в производствената верига на модната индустрия. По този начин бъдещето ще открие нови възможности за насърчаване на инвестициите на ЕС в някои пазари на технически текстил, които са по-зрели, имат по-ниско технологично съдържание и са по-чувствителни към ценовия натиск от Азия.

В това отношение положението на Турция следва да се разглежда отделно. Турция е основен участник в производствената верига на модната индустрия в Евромед и има мощна интегрирана текстилна промишленост, от суровините (памук и синтетични влакна) до облеклото и текстила за дома. Все по-голям брой турски предприятия са активни на техническите пазари (10–15 %) и вътрешното потребление е динамично.

2.2.3.4 Отрасъл с висок иновационен капацитет

Последните изследвания в Германия потвърдиха, че предприятията, изработващи технически текстил, които са част от този междуетраслов бранш и снабдяват с материали няколко промишлени сегмента, притежават висок иновационен капацитет, като осъществяват над 25 % от своя оборот благодарение на нови иновативни продукти и се нареждат на трето място след автомобилната и електронната промишленост. (Източник: презентация на г-н Huneke на първия конгрес на EURATEX, Истанбул)

2.3 Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите („SWOT“ анализ)

2.3.1 Силни страни и възможности

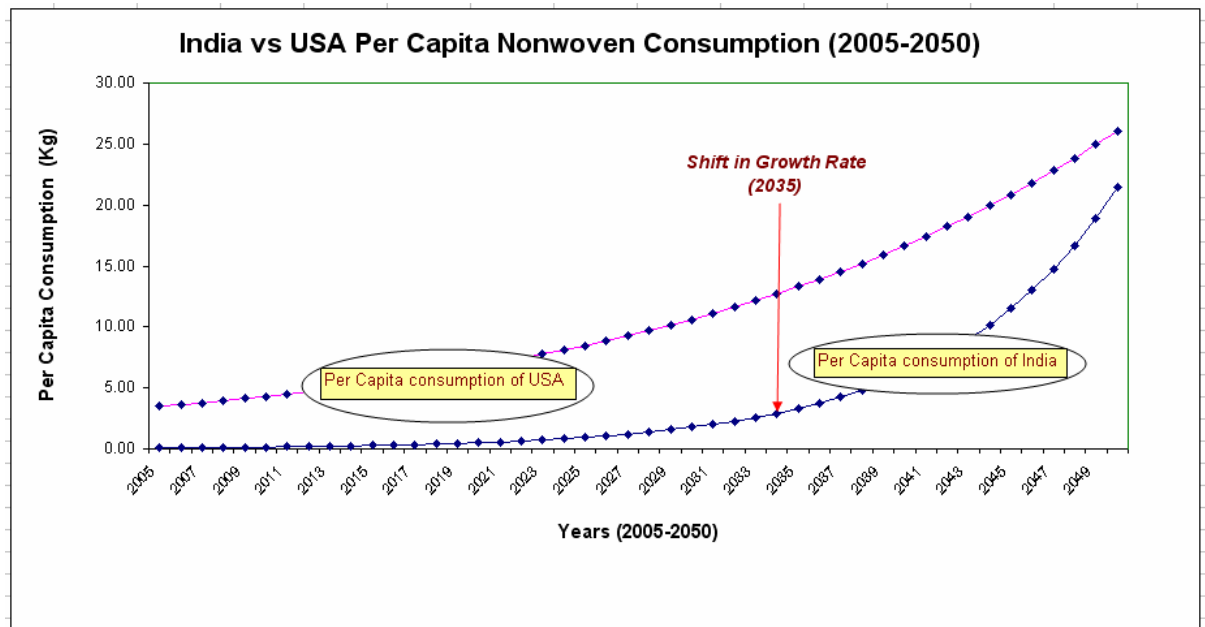
2.3.1.1 Силни страни:

- все по-голямо развитие на НИРД и иновациите в рамките на предприятията, независимо от размера им;
- ефикасни колективни инструменти за подкрепа на иновациите на национално равнище (текстилни клъстери, центрове за НИРД и т.н.), особено в Германия, Франция, Белгия, Италия, Испания, Нидерландия, Полша;
- ефикасни колективни инструменти на равнище на ЕС: текстилната и шивашката технологична платформа, с множество съвместни проекти, които доведоха до взаимното обогатяване на приложните пазари, текстилните предприятия и научните изследователи; европейска мрежа, включваща основните институти за текстилни технологии („Textranet“), университетски мрежи (AUTEX), както и мрежа на основните иновационни текстилни региони;
- лидери в ЕС сред развиващите се пазари (например „Freudenberg“, или пък „Fiberweb“ при нетъканите материали);
- водещи позиции на ЕС в производството на текстилни машини със 75 -процентен дял от световния пазар;
- разнообразие на крайните форми на потребление, което е предимство във времена на слаб растеж;
- силна подкрепа за личните предпазни средства (ЛПС), които се считат от ЕК за един от шестте водещи пазара;
- по-добри финансови показатели като цяло спрямо останалите текстилни и шивашки предприятия (повече добавена стойност на един работник, по-големи парични потоци, по-големи печалби при по-ниски разходи и т.н.);
- надмощие на водещото световно търговски изложение („Techtextil“).

2.3.1.2 Възможности:

- нарастващи нужди на крайните потребители от текстилни решения: решения, осигуряващи комфорт и същевременно наблюдение, с което дават възможност на ползвателите да водят активен живот, намаляване на въглеродните емисии в транспорта (чрез намалено тегло) и строителството (чрез топлинна изолация), усъвършенстване на медицинските технологии (предпазване от вътреболнични инфекции, импланти, следене на здравословното състояние и т.н.);
- тясно сътрудничество между производители и клиенти в отговор на някои много специфични потребности (индивидуални решения) и на пазарно търсене за иновационни решения;

- растящо търсене на материали с повишена степен на рециклируемост, което води, например, до замяната на пенопластите с нетъкани материали, композитни материали и въздушни филтри в купетата на автомобилите;
- бърз ръст на потреблението на технически текстил на глава от населението в световен мащаб и по-специално в Китай, Индия и Бразилия.

Източник: Тексаски технически университет: „INDIA RISING: OPPORTUNITIES IN NONWOVENS AND TECHNICAL TEXTILES“ (Възходът на Индия — възможности на нетъкания и техническия текстил), Seshadri Ramkumar и Appachi Arunachalam, Лаборатория за нетъкани и авангардни материали, Тексаски технически университет, Lubbock, Тексас.

2.3.2 Слаби страни и заплахи

2.3.2.1 Слаби страни:

- малки и средни предприятия с ограничена възможност за инвестиции;
- по-труден достъп до кредитиране;
- непривлекателност на текстилната промишленост за младите висшисти;
- спад на производството на естествени, изкуствени и синтетични влакна в ЕС, водещ до затруднения за иновациите поради малкия брой налични видове влакна и растящия риск от зависимост от вноса;
- ниска рециклируемост на техническия текстил в сравнение с традиционните материали към дадения момент;
- промишленост с интензивно потребление на енергия;

- тясна специализация на развитите приложни пазари като „Mobiltech“ (имайки предвид критичната ситуация на автомобилната промишленост в ЕС) или „Nometech“, най-вече за килими, материи за обзавеждане и матраци.

2.3.2.2 Заплахи:

- оскъдност на суровините и растящи цени (основно за синтетичните, регенерираните или неорганичните влакна, полимерите, предените нишки и филаментните нишки);
- повишаване на енергийните разходи (газ и електричество) в ЕС, което може да доведе до преместване на производствените мощности на най-енергоемките производители в САЩ или Азия (изкуствени и синтетични влакна, нетъкани материали, багрила и апретури, и други);
- растяща конкуренция от страните с бързо развиващи се икономики и увеличаващи се препятствия пред достъпа до пазарите на тези страни. Азия вече е първа сред регионите производители от гледна точка на тонажа през 2010 г., като е увеличила 2,6 пъти своето производство;
- растящ натиск върху цените, особено на развитите пазари;
- нарастващ риск от фалшификация и копиране.

3. **Приносът на този динамичен отрасъл към предизвикателствата на стратегията „Европа 2020“**

3.1 **Интелигентен растеж**

Интелигентният растеж ще се основава на по-иновативна промишленост на ЕС с по-ефикасно използване на енергията, с нови материали, с подкрепа от информационните и комуникационните технологии (ИКТ) и с конкурентоспособност на предприятията, включително и МСП.

Отрасълът на техническия текстил може да спомогне пропорционално за този интелигентен растеж по най-различни начини:

- като насърчава най-добрите практики на трансфер на технологиите от един сектор в друг (взаимно обогатяване);
- като работи за повишаване на енергийната ефективност на производството;
- чрез способността за съчетаване на технологичните с нетехнологичните иновации — лумбалният колан трябва да е ефикасен, но също така и с естетичен за пациента дизайн;
- чрез способността за насърчаване на творческия подход при проектирането, използването и края на жизнения цикъл на продуктите/материалите;
- чрез опита в повишаването на квалификацията на работниците, за да се завладеят нови пазари, и т.н.;

- чрез разпространяването на ИКТ в ежедневието благодарение на интелигентния текстил, който комуникира със средата си — „интелигентното облекло“ за възрастните хора, което следи и предава важни физиологични данни на болниците, ще им позволи например да си останат у дома.

3.2 Приобщаващ растеж

В недалечното минало отрасълът на техническия текстил в ЕС показва положителна тенденция за създаване на заетост в редица държави членки. В този контекст се появиха случаи на недостиг на работна ръка и умения, на които би трябвало да се обърне внимание.

Приобщаващият растеж в ЕС ще поддържа и развива нашия социален модел, основаващ се на високи стандарти, традиции в социалната защита и здрава традиция в областта на социалния диалог. В политиките на ЕС и на национално равнище следва да се обърща специално внимание на уязвимите промишлености, територии и хора, за да се гарантира възможността им да извличат полза от икономическия растеж, технологичния напредък и иновациите в своето ежедневие.

Отрасълът на техническия текстил може да спомогне за този приобщаващ растеж според капацитета си по различни начини:

- чрез възможността да предлага на пазара подходящи и новаторски стоки и услуги за лица с увреждания, болни и възрастни хора: облекло по индивидуална мярка, облекло, предпазващо от падане, специална екипировка за спорт и отдиш;
- чрез възможността, благодарение на персонализирането, да се намери отговор на демографските и социалните промени, които предизвикват все по-голямо търсене на по-сложни и индивидуално съобразени продукти и услуги (виж някои проекти на Prosumer.net — Европейската инициатива за научни изследвания на потребителските стоки).

3.3 Устойчив растеж

Устойчивият растеж в ЕС означава енергийно ефективна и ефективно използваща ресурсите икономика с възможност да се справи с ангажиментите си за борба с изменението на климата и задаващия се недостиг на ресурси. Тази икономика е широко известна като „нисковъглеродната икономика“ в отражение на стремежа за намаляване на емисиите на въглероден диоксид. От своя страна отрасълът на техническия текстил представлява първият пример на потенциална стъпка в посоката на икономика, в която въглеродът се използва като производствен ресурс.

Отрасълът на техническия текстил може да спомогне пропорционално за устойчив растеж по три основни начина:

- чрез намаляване на емисиите на CO₂, благодарение на по-леките материали в областта на транспорта (композитни материали за въздухоплаването и въглеродни влакна за автомобилите);
- чрез предлагане на конкретни текстилни решения, например в области като филтрирането, подсилването и изолацията, за подобряване на енергийната ефективност в жилищния и строителния сектор;
- чрез рециклиране на PET от пластмасови бутилки за производството на полиестер.

С оглед на възможното устойчиво маркиране на техническия текстил, предприятията в ЕС следва да се насърчат:

- да се съобразяват с екологичните аспекти при проектирането на продукти и начини на производство;
- да извършват оценка на жизнения цикъл (ОЖЦ) на своите продукти. ОЖЦ ще играят все по-важна роля в бъдеще, тъй като досега доста често беше по-евтино да се рециклират други традиционни материали като металите.

Три основни въпроса, свързани с въглеродните влакна, чакат своето решение:

- първият е да се развие в ЕС, преди края на ерата на нефта, рециклируема въглеродна тъкан на основата на естествени влакна⁵;
- вторият е да се разработят методи за рециклиране, които да позволят пълното рециклиране на текстила, състоящ се от смесени тъкани (80—90 %);
- третият, по-амбициозен, е да се подкрепи промишлеността и научната общност при разработването на подходящи процеси за използване на въглерода от CO₂ като ресурс, например чрез трансформиране чрез ускорена фотосинтеза или други способности. Макар и вече да се провеждат изследвания в контекста на други приложения, те трябва да се интензифицират („икономика, основана на CO₂“⁶).

[Забележка: Вж. в Приложение 2 качествено сравнение на въздействието върху околната среда на традиционните материали спрямо това на техническия текстил, представено чрез три примера.]

---

⁵ Тази пътека, обаче, има ограничения поради необходимостта от земя и поради конфликтите с производството на храни (каквито вече се появиха в контекста на биогоривата).

⁶ Вж. например www.bio-based.eu, www.nova-institut.de VCI / Dechema, 2009: Positionspapier – Verwertung und Speicherung von CO₂ (Документ, изразяващ позицията – Улавяне и съхранение на CO₂).

4. **Ключовите фактори за успех, които трябва да се насърчават на равнището на ЕС**

4.1 **Подобряване и предаване на умения и ноухау**

4.1.1 Ролята на образованието е от ключово значение за развитието на този отрасъл — университети, инженерни училища в областта на текстила, пластмасите, гъвкавите материали и т.н. Предприятията в ЕС трябва да имат достъп до млади специалисти с необходимите умения за тези нови пазари — по-квалифицирана работна ръка, инженери с различни умения в областта на текстила, но също и в областта на химикалите, пластмасите и смолите, производството на автомобили, строителството и прочие.

Ролята на обучението и квалификацията на работниците също е много важна. На национално равнище следва да се даде приоритет на прехвърлянето на по-подходящи умения от развитите към развиващите се пазари.

Ето защо Европейският икономически и социален комитет подкрепя работата, извършена от отрасловия Европейски съвет по уменията в областта на текстила, облеклото и кожарството (European Skills Council Textiles-Clothing-Leather — ESC-TCL), който бе основан през 2011 г. от социалните партньори с финансовата подкрепа на Европейската комисия, и призовава този съвет да оцени специфичните нужди на предприятията, произвеждащи технически текстил, от умения.

4.1.2 Предвид факта, че бързото развитие на нови приложни пазари е сравнително ново явление, има нужда от поощряване на новите възможности за заетост в този отрасъл. Проектът за свързване на различните съществуващи обсерватории за умения и работни места следва да се насърчи. Тази задача по поощряването е особено спешна заради лошия имидж на текстилната промишленост.

4.2 **Достъп до нетехнологични и технологични иновации и средства за предлагане на нови продукти и услуги на пазара**

В програма „Хоризонт 2020“ за периода 2014-2020 г. Европейската комисия установява три основни приоритета:

- предизвикателства пред обществото;
- водещи позиции по отношение на базовите и промишлените технологии;
- върхови постижения в научната база.

Европейският икономически и социален комитет подкрепя ключовите промени в „Хоризонт 2020“ спрямо предишната РП 7:

- повишаване на участието на промишлеността и на МСП, както и на ползите за тях;

- повече маломасабни проекти с по-ниска административна тежест (максимален срок от 2 години, с 3 до 6 партньори);
- ясен ангажимент за подкрепа на иновациите, включително и нетехнологичните иновации.

4.2.1 Европейският икономически и социален комитет подкрепя програмата COSME, тъй като тя предоставя средства за подпомагане на МСП в сектора на потребителските стоки при търговията с новаторски потребителски стоки чрез проекти и инициативи за въвеждането им на пазара посредством нови стопански модели.

4.2.2 Въз основа на опита на различни съвместни инструменти на национално равнище и на равнището на ЕС (които вече споменахме), се изясниха някои специфични нужди на този сектор:

- развиване на проста, благоприятна за МСП форма на комуникация относно програмите за НИРД, свързани с нови продукти и материали, понеже голяма част от тях имат отношение към текстила;
- подкрепа на структурите за сътрудничество и иновации между промишлеността и академичните среди в научните изследвания (технологична платформа на ЕС за бъдещето на текстила и облеклото, съвети и мрежи на национално равнище, иновационни клъстери на регионално равнище и т.н.);
- осигуряване на комуникация и взаимодействие между тези структури в ЕС и подобни структури в други видове промишленост, за да се благоприятстват междуотрасловите иновации;
- предлагане на ново, амбициозно финансиране в рамките на „Хоризонт 2020“ за рециклиране на текстил (отпадъци от производството и завършени продукти), за да се подобри ефективността на рециклирането на текстил спрямо това на хартиената или стъкларската промишленост. Преразглеждането на директивата относно отпадъците е възможност да се организира секторът за рециклиране на текстил;
- интензифициране на научните изследвания във връзка с използването на CO₂ като ресурс, включително посредством ускорена фотосинтеза.

4.3 **Предизвикателството, свързано с достъпа до финансиране**

4.3.1 **Достъпът до банково финансиране**

Въвеждането на новите правила за платежоспособност „Базел III“⁷ ще доведе до по-ограничена кредитна активност в банковия сектор поради по-високото ниво на собствен капитал, което се изисква от органите за регулиране на банковото дело. Това ограничение на кредитирането ще има сериозни последици за МСП, особено в промишлените отрасли.

⁷

Това са новите правила за капитала и ликвидността на банките.

Достъпът до финансиране за разнообразни инвестиции (в машини, нови технологии, външно разрастване, придобиване на патенти и т.н.) е ключов фактор за развитието на техническия текстил в ЕС.

По принцип поради това, че малките и средните предприятия имат сравнително малък собствен капитал (собствени средства), техният достъп до банково финансиране е затруднен. Когато секторът, в който те функционират, е с отрицателен рейтинг, това допълнително затруднява достъпа им до банково финансиране.

4.3.2 Достъп до небанково финансиране

Делът на небанковото финансиране на икономиката в ЕС е ограничен в сравнение със САЩ в съотношение 1/3 към 2/3. Ето защо усилията, насочени към подпомагане на достъпа до финансовите пазари за МСП и насърчаване на „бизнес ангелите“ и капиталовите средства, следва да бъдат поощрявани.

Предприятията за технически текстил имат определени характеристики, които могат да привлекат частни инвестиции: те нерядко са семейни предприятия; ръководителите им нерядко са инженери с научен опит (например някои френски новосъздадени фирми, открити от хирурзи, с цел да разработват специални хирургически нишки и протези); и делът на оборота, инвестиран в НИРД, е по-висок от този на така наречените „традиционни промишлености“ (виж 2.2.3.4 по-горе).

4.4 Защита на правата върху интелектуалната собственост (ПИС) във и извън ЕС

МСП обикновено подценяват важността на своите нематериални активи. Трябва да им се помага да защитават своите права върху интелектуалната собственост (ПИС), особено в областта на патентите и марките, докато моделите и дизайнът са по-важни за пазара на модни и домакински стоки.

Европейският икономически и социален комитет отправя призив прилагането на европейския патент да започне в кратки срокове, с което ще се опростят процедурите и ще се осигури еднаква за всички и икономически достъпна защита за иновативните МСП от ЕС, чиито продукти са в границите на „целесъобразността за патентоване“ (специфичен SWOT анализ на типа иновация, пазара и профила на дружеството).

На световно равнище европейските предприятия са жертви на мащабно копиране и фалшификация. Европейската комисия следва да им помогне да защитят правата си на големите нововъзникващи пазари като Китай, Индия, Бразилия или Мексико. Проблемите със защитата на марките, дизайна и моделите вече са известни в творческите отрасли. Необходимо в плана за действие за ПИС на Европейската комисия да се отдели по-голямо внимание на защитата на патентите за текстилни машини, нови влакна и процеси, които добавят нови функционалности.

4.5 Достъп до обществени поръчки в ЕС и трети държави

Обществените поръчки представляват мощен лост за създаване на работни места, насърчаване на устойчивото развитие и стимулиране на иновациите в бизнеса с технически текстил⁸. В рамките на ЕС изискванията следва да включват икономически, социални и екологични критерии. Публичните купувачи следва да бъдат активно насърчавани и обучавани да „смекчават“ ценовите и неценовите критерии (практически указания).

Достъпът до европейските обществени поръчки следва да бъде ограничен за чуждестранни предприятия, които оперират от чужбина и не спазват социалните и екологичните стандарти на ЕС, а достъпът до чуждестранни обществени поръчки следва да се подобри за предприятията от ЕС.

Европейският икономически и социален комитет подкрепя предложението за регламент от 21 март 2012 г., което цели пълна реципрочност между достъпа до обществените поръчки в ЕС за предприятия извън ЕС и достъпа до обществени поръчки извън ЕС за предприятия от ЕС⁹.

4.6 Достъп до трети пазари

ГД „Търговия“ понастоящем е напълно наясно с нарушените интереси на цялата текстилна и шивашка промишленост в ЕС и ЕК вече полага усилия да проучи и отстрани различните митнически и немитнически спънки.

Европейският икономически и социален комитет призовава ГД „Търговия“ да вземе под внимание при текущите и бъдещите двустранни преговори (Индия, Канада, Япония, САЩ и пр.) особените нужди на техническия текстил:

- като обърне повече внимание на инвестициите (а не само на износа);
- като обърне повече внимание на всички онези митнически позиции, които не са специално включени в глави 50—63 (от преди до облекло), например тъкани от стъклени влакна (HS 70.19) или нетъкани санитарно-хигиенни продукти (HS 96.19);
- като проучи допълнително проблемите, с които се сблъскват предприятията от ЕС при достъпа им до обществени поръчки в чужбина в сфери като работно облекло, болници и т.н.;

---

⁸ Вж. също информационния доклад на ССМІ относно развитието на европейската текстилна и обувна промишленост (ССМІ/041) CESE 1572/2007, приет на 4 февруари 2008 г., докладчик: Cappellini.

⁹ Предложение на Европейската комисия за регламент относно достъпа на стоки и услуги от трети държави до вътрешния пазар на обществени поръчки на Съюза и за определяне на процедури за подпомагане на преговорите относно достъпа на съюзни стоки и услуги до пазарите на обществени поръчки на трети държави, COM(2012) 124 final, 21.3.2012 г., достъпно на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0124:FIN:BG:PDF>.

- като например включи в едно бъдещо трансатлантическо споразумение някои ангажименти относно стандартизацията.

4.7 **Достъп до критични суровини**

Над 80 % от влакната, използвани в техническия текстил, са синтетични. Някои от тях, като полиестерът, са достъпни в голямо количество и на приемливи цени, докато други, като въглеродните влакна, арамидът, стъклените влакна или нишките с висока здравина, са по-скъпи и обикновено се произвеждат извън ЕС.

Промишлеността на техническия текстил в ЕС е зависима от доставчиците извън ЕС, които могат да се изкушат от ограничителните търговски мерки, какъвто беше случаят с Индия през 2011 г. с ограничителните търговски мерки върху памучната суровина и памучната прежда.

Поради тези причини Европейският икономически и социален комитет призовава Европейската комисия:

- да вземе под внимание, в случай на необходимост, критичните суровини за техническия текстил при „дипломацията“ □ във връзка със суровините;
- да насърчи производството на естествени влакна — лен, коноп, вълна, целулозни влакна, и на биополимери, за да се осигурят за текстилната промишленост местни ресурси от суровини.

5. Приложение 1

Дял на техническия текстил в международния износ на текстил през 2011 г.
по държави членки (без облекло)

Държава членка	Дял на техническия текстил в износа само на текстил	Обем износ (€)	Дял от общото количество	Държава членка	Дял на техническия текстил в износа само на текстил	Обем износ (€)	Дял от общото количество
AT	21 %	545 836 380	2,5 %	LT	39 %	178 787 500	0,8 %
BE	28 %	1 664 943 280	7,5 %	NL	31 %	1 499 620 840	6,8 %
BG	23 %	94 353 020	0,4 %	PL	42 %	723 561 280	3,3 %
CZ	46 %	1 075 687 960	4,9 %	PT	23 %	383 053 520	1,7 %
DE	37 %	5 471 826 120	24,8 %	RO	24 %	237 749 020	1,1 %
DK	55 %	696 198 480	3,2 %	SE	65 %	558 986 660	2,5 %
EE	40 %	44 819 560	0,2 %	SK	36 %	262 766 180	1,2 %
FI	61 %	201 378 760	0,9 %	SL	37 %	221 994 210	1,0 %
FR	35 %	1 781 833 080	8,1 %	SP	28 %	963 521 670	4,4 %
GR	16 %	106 778 290	0,5 %	UK	40 %	1 683 055 490	7,6 %
HU	47 %	356 668 170	1,6 %	Други 5 (°)	65 %	712 194 990	3,2 %
IT	23 %	2 608 481 980	11,8 %	Страни от ЕС	33,3 %	22 074 096 440	100 %

(°): Кипър, Ирландия, Люксембург, Латвия и Малта

Източник: изчисления на EURATEX въз основа на данни на Информационния център за текстил и облекло

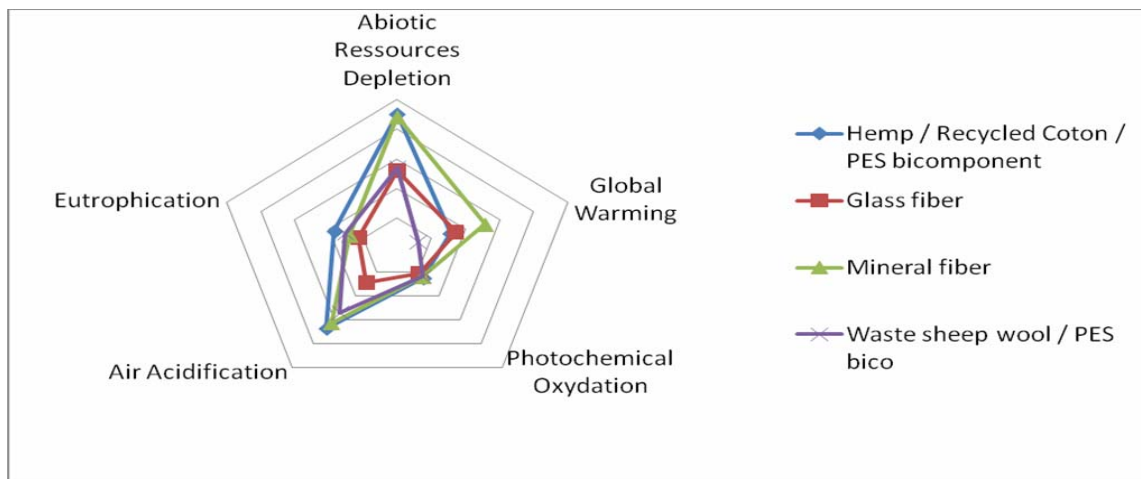
6. Приложение 2 – Сравнение в качествено отношение на въздействието върху околната среда на традиционните материали спрямо техническите видове текстил, представено с три примера

Февруари 2013 г., IFTN – Френският институт за текстил и облекло

Желателно е подробните и научнообосновани сравнения по отношение на въздействието върху околната среда да се извършват с помощта на инструмента „оценка на жизнения цикъл“. Съществен недостатък на този инструмент е количеството данни, които трябва да се съберат и обработят, както и значителният брой хипотези, които могат да се използват, което затруднява сравняването и тълкуването на получените оценки на жизнения цикъл помежду им.

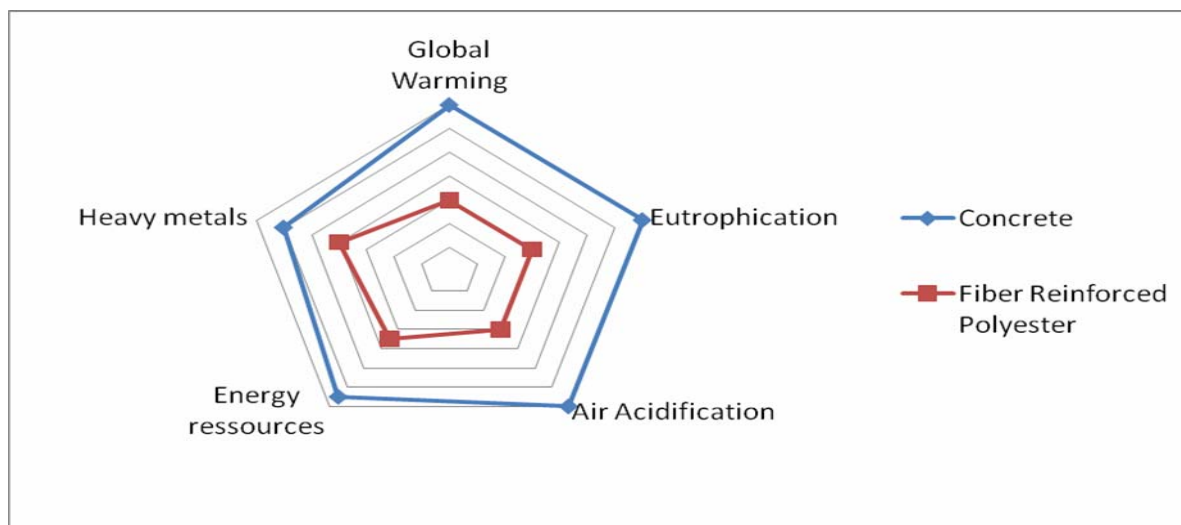
За да дадем представа за екологичния интерес от използването на технически текстил, ще съберем, например, резултатите от оценката на жизнения цикъл, при която е направено сравнение между техническия текстил и традиционните материали в три различни варианта на приложение. Тези варианти на приложение бяха избрани измежду строителните и транспортните продукти. Заедно с отрасъла на храните и напитките, тези два отрасъла съставляват 70–80 % от въздействието на целия жизнен цикъл на продуктите в Европа (Въздействие на продуктите върху околната среда (EIPRO), „Анализ на въздействието върху околната среда на жизнения цикъл на продукти във връзка с крайното потребление на ЕС-25“ (Analysis of the life cycle environmental impacts related to the final consumption of the EU-25, http://ec.europa.eu/environment/ipp/pdf/eipro_report.pdf). Представените резултати се основават върху нормализираната стойност (с изключение на третия резултат, за който не беше изчислена нормализирана стойност в рамките на проучването) и се отнасят за най-характерните форми на въздействие върху околната среда на отделните продукти. Резултатите показват някои значителни преимущества от гледна точка на това, че техническият текстил има по-благоприятно въздействие върху околната среда.

6.1 1 Строителство – Изолационни материали

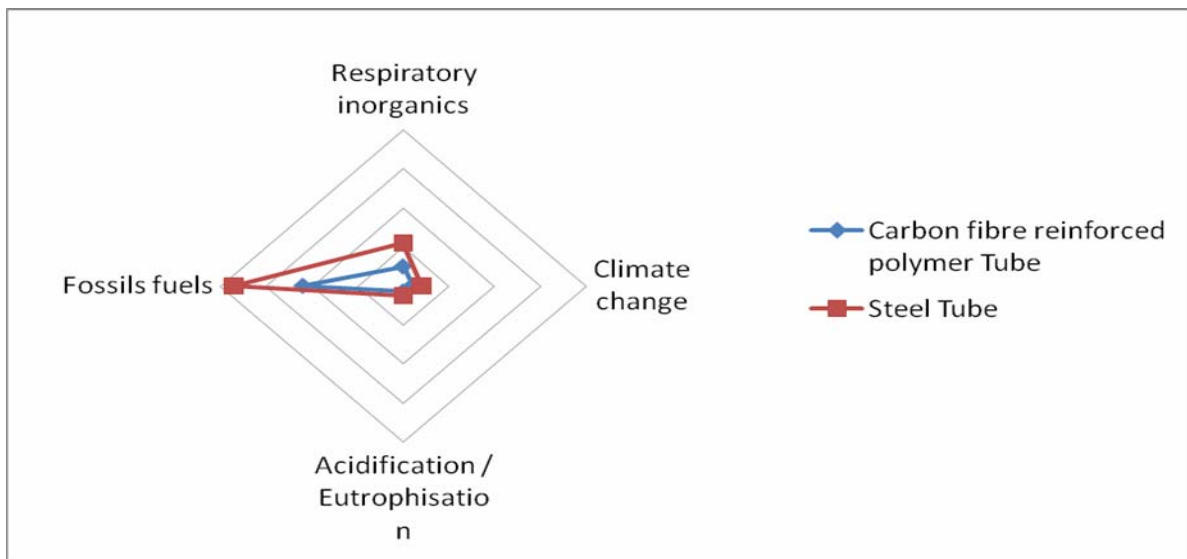
Източник: Британското министерство на храните, околната среда и развитието на селските райони (DEFRA), 2008 г. „Оценка на жизнения цикъл на изолационните материали, изработени от естествени влакна“ (Life Cycle Assessments of Natural Fibre Insulation Materials).

6.2 2 Строителство – Водни резервоари

Източник: E. Fekka, F. Flager, N. Frieden, T. Mercer, S. Russell-Smith, 2008 г., „Сравнение на жизнения цикъл на две аквариумни резервоарни системи: от пластмаса, укрепена с нишки, и от цимент“ (LCA comparison of two aquarium tank systems: fiber-reinforced plastic and concrete).

6.3 3 Въздушен транспорт – структурна гръба

Резултатите са показани за целия жизнен цикъл за 10 000km.

Източник: L. Scelsi, M. Bonner, A. Hodzic, C. Soutis, C. Wilson, R. Scaife, K. Ridgway, 2011 г., Потенциални икономии на емисии чрез използването на олекотени композитни компоненти на въздухоплавателни средства, на които е направена оценка на жизнения цикъл, публикация „eXPRESS Polymer Letters“, том. 5, № 3 (2011 г.), стр. 209–217 (Potential emissions savings of lightweight composite aircraft components evaluated through life cycle assessment).

Брюксел, 17 април 2013 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Henri Malosse